

NOTAT

Finanstilsynet

31. maj 2018

Systemisk risiko – spørgeskemaundersøgelse

Finanstilsynet har gennemført en spørgeskemaundersøgelse for at indsamle information om de finansielle virksomheders opfattelse af aktuelle risici og deres tillid til det finansielle system.

Spørgeskemaundersøgelsen giver Finanstilsynet indblik i, hvilke risici aktørerne i den finansielle sektor aktuelt oplever. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen vil bidrage til Finanstilsynets planlægning af tilsynsaktiviteter.

Forhold omkring cybersikkerhed er den risikokilde, som flest er bekymret for. 85 pct. af respondenterne har angivet cyberforhold som en af de fem største risikokilder. Det er samtidig den type risici, de vurderer, er mest udfordrende at tackle som virksomhed. 62 pct. af respondenterne har angivet cyberforhold som en af de to mest udfordrende risici.

En stor andel af respondenterne angiver også prismet på de finansielle markeder (50 pct.), geopolitiske forhold (46 pct.), ejendomsmarkederne (46 pct.) og regulatoriske risici (38 pct.) som nogle af de største risikokilder.

88 pct. af respondenterne vurderer, at der er lav eller meget lav sandsynlighed for et betydeligt negativt stød til det finansielle system på kort sigt, og 31 pct. af respondenterne vurderer, at der er lav sandsynlighed for et betydeligt negativt stød på mellemlangt sigt (et-tre år).

Respondenternes opfattelse af risikoen for et betydeligt negativt scenario er steget indenfor de seneste seks måneder. 58 pct. af respondenterne vurderer, at risikoen på mellemlangt sigt er steget, mens 35 pct. vurderer, at sandsynligheden for et betydeligt negativt scenario på kort sigt er steget.

Respondenterne har en høj grad af tillid til det finansielle system i Danmark. 81 pct. har svaret, at de har en høj eller særlig høj grad af tillid til systemet.

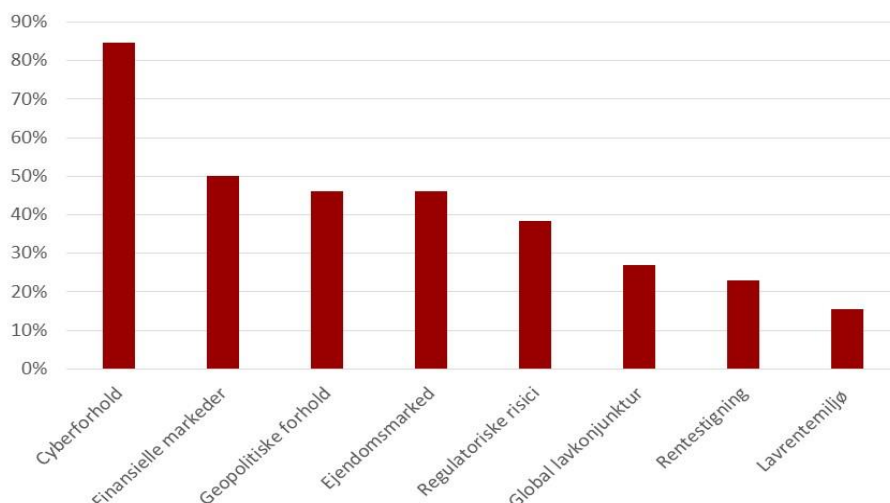
Risikokilder

Respondenterne er blevet bedt om at angive op til fem risici, de vurderer, kan have den største betydning for den finansielle stabilitet i Danmark indenfor de kommende tre år.

Cyberforhold er den største risiko

85 pct. af respondenterne har angivet cyberforhold som en af de største risikokilder, og det er dermed den mest udbredte bekymring blandt respondenterne, jf. figur 1. Flere respondenter nævner specifikt angreb på den finansielle infrastruktur, som f.eks. betalings- og afviklingssystemer og større finansielle institutioner, som risici. Enkelte nævner begrænsede ressourcer og fokus på cybersikkerhed som risikofaktorer. Tyveri af data og svindel nævnes også. Udover direkte tab og skader forbundet med cyberangreb udviser respondenterne bekymring for et medfølgende tab af tillid til det finansielle system.

Figur 1 – Største risikokilder

Note: Figuren viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "Hvilke risici, vurderer du, kan have den største betydning for den finansielle stabilitet i Danmark indenfor de kommende tre år?" Respondenterne har kunnet angive op til fem risici. Finanstilsynet har fordelt svarene i kategorier. Figuren viser de kategorier, som flest respondenter har angivet.

Risiko for kursfald på de finansielle markeder

Halvdelen af respondenterne angiver prisfald på de finansielle markeder som en af de største risikokilder. Flere angiver, at de lave renter kan have ført til en overvurdering af aktiepriserne. Flere angiver også, at stigende renter kan få kurserne til at falde. Dette kan følge af geopolitiske forhold eller en global lavkonjunktur, som respondenterne angiver som selvstændige risikokilder, jf. figur 1.

Risici kan komme udefra

46 pct. af respondenterne angiver geopolitiske forhold som risikokilder. Flere angiver handelskrig som kilde til geopolitiske risici. Flere af respondenterne

angiver også brexit og politiske spændinger i forhold til Nordkorea og Rusland som kilder til geopolitiske risici. Desuden angiver 27 pct., at global lavkonjunktur er en risikokilde. En sådan kan følge af de geopolitiske spændinger.

Risiko for ejendomsprisfald

46 pct. af respondenterne angiver ejendomsmarkederne som risikokilde. Flere angiver, at de lave renter kan have ført til en overvurdering af ejendomspriserne. Flere angiver, at stigende renter kan få priserne til at falde. Enkelte angiver, at boligkøbernes gæld er høj, og at kreditvilkårene er lempelige.

Risiciene er mange

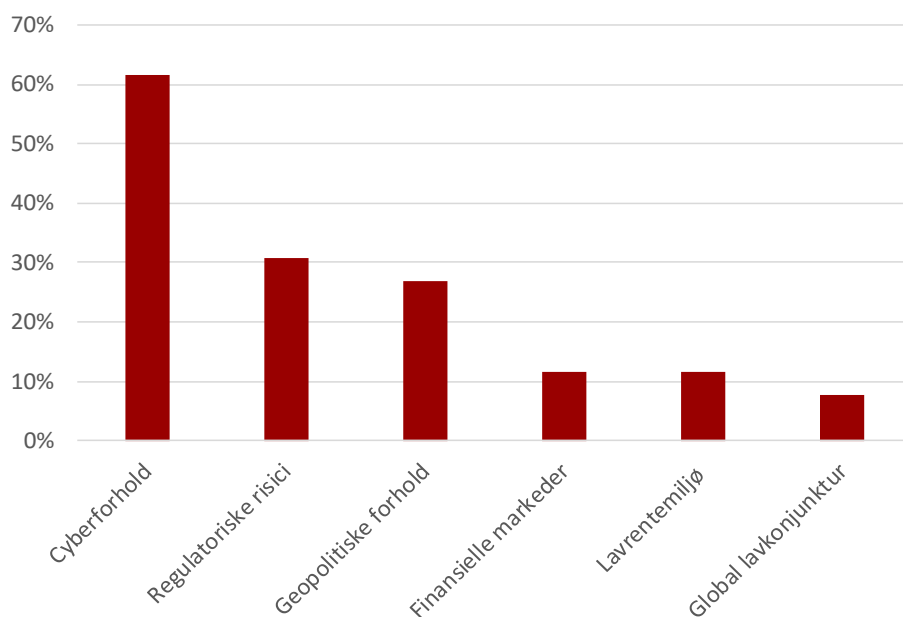
38 pct. af respondenterne angiver regulatoriske risici. En respondent nævner i den forbindelse, at reguleringen kan ensrette virksomhedernes syn på risici og risikostyring.

Flere respondenter angiver lavrentemiljøet og eventuelle rentestigninger som nogle af de største risikokilder. Disse kan forårsage prisfald på de finansielle markeder og ejendomsmarkederne. Risikokilderne er dermed tæt forbundne.

Mest udfordrende risikokilder

Respondenterne er blevet bedt om at angive, hvilke to af de fem risici, de vurderer, vil være mest udfordrende at tackle som virksomhed. Cybersikkerhed betragtes som den største udfordring efterfulgt af regulatoriske og geopolitiske risici, jf. figur 2.

Figur 2 – Mest udfordrende risikokilder

Note: Figuren viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "Hvilke risici vurderer du, vil være mest udfordrende at tackle som virksomhed?" Respondenterne har kunnet angive op til to risici. Finanstilsynet har fordelt svarene i kategorier. Figuren viser de kategorier, som flest respondenter har angivet.

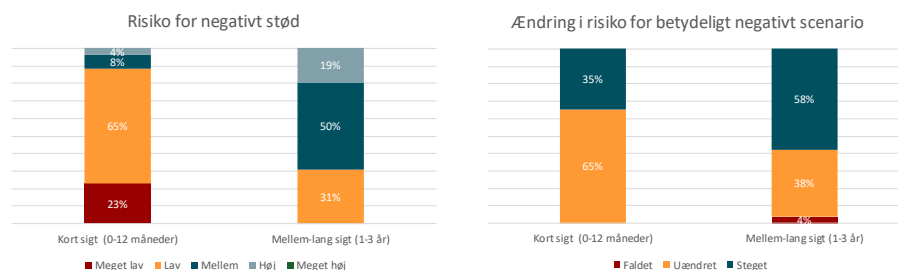
Sandsynlighed for betydeligt negativt stød

Respondenterne er blevet spurgt om, hvordan de vurderer risikoen for, at det finansielle system i Danmark vil få et betydeligt negativt stød på henholdsvis kort (en-tolv måneder) og mellemlangt sigt (et-tre år), og hvordan risikoen har ændret sig over de seneste seks måneder.

88 pct. af respondenterne vurderer, at der er lav eller meget lav sandsynlighed for et betydeligt negativt stød på kort sigt, mens 4 pct. (en enkelt respondent) vurderer, at der er høj sandsynlighed for et betydeligt negativt stød på kort sigt, jf. figur 3 (venstre). 19 pct. af respondenterne vurderer, at der er høj sandsynlighed for et betydeligt negativt stød på mellemlangt sigt.

Respondenternes opfattelse af risikoen for et betydeligt negativt scenario er steget. 58 pct. af respondenterne vurderer, at risikoen for et betydeligt negativt scenario på mellemlangt sigt er steget indenfor de seneste seks måneder, jf. figur 3 (højre). 35 pct. vurderer, at sandsynligheden for et betydeligt negativt scenario på kort sigt er steget. Ingen vurderer, at sandsynligheden er faldet.

Figur 3 – Risiko for betydeligt negativt stød

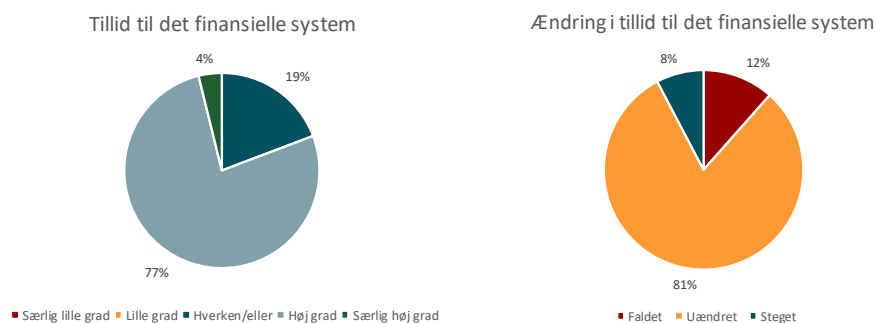

Note: Venstre figur viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "Hvordan vurderer du risikoen for, at det finansielle system i Danmark vil få et betydeligt negativt stød?" Højre figur viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "Hvordan vurderer du, at risikoen for et betydeligt negativt scenario har ændret sig over de sidste seks måneder?"

Tillid til det finansielle system

Respondenterne har overordnet tillid til, at det finansielle system i Danmark vil være stabilt i de næste tre år. 81 pct. har en høj eller særlig høj grad af tillid til det finansielle system i Danmark, og ingen har en lille eller særlig lille grad af tillid, jf. figur 4 (venstre). For 12 pct. af respondenterne er tilliden dog faldet indenfor de seneste seks måneder, jf. figur 4 (højre).

Figur 4 – Tillid til det finansielle system i Danmark

Note: Venstre figur viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har du tillid til, at det finansielle system i Danmark vil være stabilt over de næste tre år?" Højre figur viser fordelingen af respondenternes svar på spørgsmålet "Hvordan har din tillid til den finansielle stabilitet ændret sig over de seneste seks måneder?"

Boks 1: Spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaet blev sendt til 38 risikoansvarlige i danske finansielle virksomheder. 26 har svaret, og svarene er blevet modtaget i marts måned 2018.

Finanstilsynet forventer at gennemføre undersøgelsen en gang om året.

Følgende virksomheder har modtaget spørgeskemaet:

Alm. Brand Forsikring	MP Pension
AP Pension	Nasdaq Copenhagen
ATP	NETS Denmark
BRFkredit	Nordea Kredit
C Worldwide	Nordea Liv & Pension
Capital Four	Nykredit (Bank og Realkredit)
CIP	Nykredit Invest
Codan	PenSam
Coop Betalinger	PensionDanmark
Core Property Management	Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer
Danica Pension	PFA Pension
Danmarks Skibskredit	Realkredit Danmark
Danske Bank	Sampension
Danske Invest	SEB invest
DLR	Spar Nord
Industriens Pensionsforsikring	Sydbank
Inpay	TopDanmark
Jyske Bank	Tryg Forsikring
Maj Invest	VP Securities